

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 17 май 2022 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Мариана Карагьозова-Финкова	Атанас Семов
Константин Пенчев	Красимир Влахов
Филип Димитров	Янаки Стоилов
Таня Райковка	Соня Янкулова
Надежда Джелепова	

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 17 май 2022 г. конституционно дело № 9/ 2022 г., докладвано от съдията Надежда Джелепова.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) и е във фазата на произнасяне по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 4.05.2022 г. по искане на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на §§ 3-4, 7-17, 19-31, 33, 35-67 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗИДЗСВ) (обн., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.).

Според вносителя §43 от Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на ЗИДЗСВ, който предвижда закриването на специализираните

наказателни съдилища и прокуратури и §§ 44-59 ПЗР на ЗИДЗСВ, които уреждат неговите последици, противоречат на принципите на правовата държава (чл. 4, ал. 1 от Конституцията) и на разделение на властите (чл. 8 от Конституцията), не създават необходимите гаранции за защита на правата и интересите на гражданите, юридическите лица и държавата по започнатите наказателни производства в нарушение на чл. 117, ал. 1 от Конституцията и накърняват независимостта на съдебната власт (чл. 117, ал. 2 от Конституцията). В искането се посочва, че §§ 3-4, 7-17, 19-27, 29-31, 33, 35-42, 60-67 ЗИДЗСВ също противоречат на тези конституционни разпоредби.

Според главния прокурор ЗИДЗСВ оказва негативно въздействие върху наказателния процес, тъй като разпоредбите относно прехвърлянето на делата в други органи на съдебната власт застрашават правната сигурност, влизат в противоречие с разпоредби от Наказателно-процесуалния кодекс и влияят върху бързината и ефективността на правораздаването, като създават непреодолими трудности за приключване на делата. Посочва също, че предвидените в ПЗР на ЗИДЗСВ условия за преназначаване на магистратите представляват посегателство върху самостоятелността на съдебната власт.

В искането се твърди също, че е налице противоконституционност на законодателното решение относно мандата на съдебните заседатели, тъй като според вносителя съществува противоречие с предвидения в ЗСВ ред за техния избор, а неяснотата относно момента на прекратяване на мандата им ще доведе до противоречиво тълкуване и хаос в правоприлагането.

Главният прокурор посочва също, че разпоредбата на §56 ПЗР на ЗСВ създава неяснота относно уредбата на трудовите правоотношения на служителите в закритите органи на съдебната власт и нарушава правото им на труд и на свободен избор на място на работа (чл. 48, ал. 1 и 3 от Конституцията).

Вносителят твърди и противоконституционност на разпоредбата на §50, ал. 1 ПЗР на ЗИДЗСВ, тъй като според него тя създава временна подсъдност за конкретни първоинстанционни наказателни дела – тези, по които е проведено разпоредително заседание, в противоречие с чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията.

В искането се обосновава и противоконституционност на §§ 28, 44 и 45 ЗИДЗСВ, като се посочва, че предвиденият ред за преназначаване на магистратите според задължителни квоти по неясни критерии създава правна несигурност, дискриминира и изземва конституционни правомощия на Висшия съдебен съвет в противоречие с чл. 8, чл. 117, ал. 2 и чл. 129, ал. 3 от Конституцията.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Съдът е сезиран от легитимен субект на инициатива по смисъла на чл. 150, ал. 1 от Основния закон.

Искането е направено в писмена форма и е мотивирано, с което са спазени изискванията на чл. 17, ал. 1 ЗКС и има изискуемите от чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити. То е предявено след обнародването на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт – 26.04.2022 г. при спазване на чл. 17, ал. 2 ЗКС.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение за допустимостта по предходно искане със същия предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато със следното уточнение:

По силата на §67 ПЗР на ЗИДЗСВ част от оспорените от вносителя разпоредби - §28 ЗИДЗСВ и §44, §45, §57 и §58 ПЗР на ЗИДЗСВ влизат в сила в деня на обнародването на закона - 26.04.2022 г. Според трайната

практика на съда, (Определение от 10.07.2008 г. по к. д. № 5/2008 г.; Определение от 04.06.2009 г. по к. д. № 6/2009 г.; Определение от 9.10.2018 г. по к.д. №12/2018 г.) всеки закон за изменение и допълнение на друг закон обслужва действащия закон, има вторичен характер и след влизането му в сила престава да бъде самостоятелен, тъй като от този момент той става част от закона, който се изменя и допълва. Оспореният §28 ЗИДЗСВ е влязъл в законна сила и се е инкорпорирал в действащия закон, поради което същият следва да се допусне до разглеждане по същество като съответната действаща законова разпоредба е тази на чл. 169, ал. 5 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) (обн., ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.).

Предмет на установяване на противоконституционност, съгласно посочената практика на съда, могат да бъдат, обаче, преходните и заключителните разпоредби на закон за изменение и допълнение на действащ закон, доколкото те запазват своето самостоятелно значение в рамките на изменения или допълван закон. Влезлите в сила §44, §45, §57 и §58 ПЗР на ЗИДЗСВ запазват този си характер към ЗИДЗСВ.

С оглед предмета на конституционното производство съдът счита, че като заинтересувани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да конституира: президента на Република България, Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието, Висшия съдебен съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Националната следствена служба и Висшия адвокатски съвет.

Съдът намира, че на основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъде отправена покана да предложат становища по предмета на делото следните неправителствени, съсловни, синдикални и други организации: Съюзът на юристите в България, Съюзът на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България, Камарата на

следователите в България и Националното сдружение на съдебните служители.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС съдът преценява, че следва да бъде отправена покана да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д.ю.н. Борис Велчев, проф. д.ю.н. Георги Митов, проф. д.ю.н. Лазар Груев, проф. д.ю.н. Маргарита Чинова, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Гергана Маринова, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Пламен Панайотов, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Екатерина Салкова, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Ралица Илкова, доц. д-р Симеон Гройсман, д-р Ивайло Цонков.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 169, ал. 5 от Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.) и на §3, §4, §7, §8, §9, §10, §11, §12, §13, §14, §15, §16, §17, §19, §20, §21, §22, §23, §24, §25, §26, §27, §29, §30, §31, §33, §35, §36, §37, §38, §39, §40, §41, §42, §43, §44, §45, §46, §47, §48, §49, §50, §51, §52, §53, §54, §55, §56, §57, §58, §59, §60, §61, §62, §63, §64, §65, §66 и §67 от Преходните и заключителни разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: президента на Република България, Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието, Висшия съдебен съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Националната следствена служба и Висшия адвокатски съвет, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана до: Съюза на юристите в България, Съюза на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България, Камарата на следователите в България и Националното сдружение на съдебните служители, които могат в 30-дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение да предложат писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да представят правно мнение в същия срок до проф. д.ю.н. Борис Велчев, проф. д.ю.н. Георги Митов, проф. д.ю.н. Лазар Груев, проф. д.ю.н. Маргарита Чинова, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Гергана Маринова, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Пламен Панайотов, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Екатерина Салкова, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Ралица Илкова, доц. д-р Симеон Гройсман, д-р Ивайло Цонков.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, на когото се предоставя възможност в посочения по-горе срок да представи допълнителни съображения.